Demand No. 42—Industrial Development.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I move:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 3,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Industrial Development.'"

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 3,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Industrial Development.)'."

The motion was adopted.

Demand No. 45—Provincial Schemes Connected with State Trading.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I move:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 20,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Provincial Schemes connected with State Trading.'."

Mr. SPEAKER.—The question is.—

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 20,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Provincial Schemes connected with State Trading'."

The motion was adopted.

Demand No. 46—Advances and Loans.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries.)—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I move:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,75,0 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Advances and Loans.',

Mr. SPEAKER.—The question is.—

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Advances and Loans' ".

The motion was adopted.

Demand No. 10—Interest.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I move:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 5,000 be granted to the Government to defray the charges will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Interest'."

Mr. SPEAKER.—The question is.—

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 5,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Interest'."

The motion was adopted.

SPECIAL RESOLUTION—*contd.*

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—Sri A. Bheemappa Naik.

Directive by the President under Article 371 of the Constitution.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Chitaldrug District—General).—Sir, I beg to move.—

"That this Assembly has heard with great surprise and regret that the Central Government has issued a directive under Article 371 of the Constitution of India to the Mysore Government calling upon it to transfer the Criminal Case No. 1284 of 1951-51 in the Court of the First Class Magistrate, Civil Station, Bangalore, Government *vs* Sri L. S. Raju and others, now committed to the Court of Sessions at Bangalore, to a Court of Sessions in the State of Bombay or of Madras and it is of opinion that the directive is neither just nor called for and calls upon the State Ministry to take all necessary steps to vindicate the honour and prestige of the State of Mysore."

Mr. Speaker, kindly permit me to thank the Hon'ble Leader of the House for having taken this House into confidence and placed before it such an important matter which involves and implies grave implications both to this State and to the Central Government. The relations that Part B States have been keeping up with the Central Government have been challenged and it looks as though Mysore will have to take the lead and be a torch-bearer to answer for all Part B States in this respect.

Sir, this House is fully aware—because this House which was a Constituent Assembly once is to-day the Legislative Assembly—that when the Constitution for Mysore was to be framed and in that effort when certain Articles came up before that House for consideration, this Article 371 was placed before it for consideration, and the apprehensions that several members of the House including the Hon'ble Leader of the House then had have come too true now. The speeches that were made then both from the Opposition and the Treasury Benches were to the effect that this Article would be used only in cases where there would be a serious breakdown of the constitutional machinery or in cases of mismanagement or apprehension of misrule. But unfortunately for us to-day this Article has been used for the purpose of such slight nature that we feel that all hopes we then had are to-day frustrated. We have the greatest admiration for the Government of India which procured for us a status equal to the status of any Part A State. We Mysoreans who have built up our own judiciary, who have built up our own Civil Service, felt that we were not in any way inferior to any Part A State In fact while the appeals from High Courts of Provinces during pre-independence days were being sent to the Privy Council, there was no provision in Mysore for the High Court of Mysore to send appeals to the Privy Council. The judgments of the High Court of Mysore were never questioned at any time. Its integrity, its honesty and its efficiency were never questioned at any time, either previously or till to-day. But to-day it has come to pass, and I must express with the greatest regret and sorrow that the Government of India have made use of this Article for a purpose for which it should not have been used. I do not want to use any harsher expression. I would like to say that they were not right in making use of such an Article which was meant to be used for grave purposes. I would like to read the speech of the Hon'ble Sardar Patel when this Article 371 was to be passed and also the speech of the Hon'ble Leader of the House who was then a member there. One would then understand clearly the exact implications of that speech. Sardar Patel said that Mysore, Travancore and Cochin were in no way inferior to any Part A State and that this Article would never with any stretch of imagination be used against these States and that it was meant to be used for a different purpose. That was his whole idea. I would like to read his speech.

"One of these is the proposed Article 306-B". Now it is Article 371.

"As the House is aware, the States, as we inherited them, were in varying stages of development. In most cases the advance had to be made from the starting point of pure autocracy. Having regard to the magnitude of the task, which confronted the Governments of the Unions in the transitional period, and to the fact that neither the Services inherited by them nor the political organisations, as they existed there, were in a position to assume, unaided, full responsibilities of the administration, we made a provision in some of the Covenants that till the new Constitution came into operation in these Unions, the Rajpramukh and the Council of Ministers shall, in the exercise of their functions, be under the general control of the Government of India and comply with the instructions issued by that Government from time to time The stress of the transitional phase is likely to continue for some years. We are ourselves most anxious that the people of these States should shoulder their full responsibilities; however, we cannot ignore the fact that while the administrative organisation and political institutions are to be found in most of the States in a relatively less developed State, the problems relating to integration of the States and the change-over from an autocratic to a democratic order are such as to test the mettle of long-established administrations and experienced leaders of people. We have, therefore, found it necessary that in the interest of the growth of democratic institutions in these States, no less than the requirements of administrative efficiency, the Government of India should exercise general supervision over the Governments of the States till such time as it may be necessary."

"It is natural that a provision of this nature which treats states in Part II differently from Part I States should cause some misgivings I wish to assure the Hon'ble Members representing these States, and through them the people of these States, that the provision involves no censure of any Government. It merely provides for contingencies which, in view of the present conditions, are more likely to arise in Part III States than in the States of other categories. We do not wish to interfere with the day-to-day administration of any of the States ...."

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK.)

Please mark the import of these words.

> "We are ourselves most anxious that the people of the States should learn by experience. This article is essentially in the nature of a safety-valve to obviate recourse to drastic remedies such as the provisions for the breakdown of the constitutional machinery."

I am just reading this to bring to the notice of this august House that it was only when there would be breakdown of the constitutional machinery there would be interference.

And further he states :

> "It is quite obvious that in this matter the States, *i.e.*, Mysore and Travancore and Cochin Union where democratic institutions have been functioning for a long time and where Governments responsible to Legislatures are in office, have to be treated differently from the States not conforming to these standards. In all these cases our control will be exercised in varying degrees according to the requirements of each case. The proviso to the Article gives us the necessary discretion to deal with each case on its merits.
>
> I hope this statement which embodies our considered policy will allay any apprehension which the Governments of any of these States may have concerning this Article."

This is the speech made by the late Sardar Patel. He was our Hero, he was our Leader. He took us to the goal which India aspired for, which India fought for, and the States are grateful to him. The States are also grateful to the Central Congress Ministry which made India united. Let me assure through this Hon'ble House the Central Ministry that this State is in no way second to any body in seeing that the independence of India, that the Constitution of India is upheld. But that Article 371 which was meant for a different purpose should have been used by that august Ministry for the purpose of transferring a case from one State to another and directing this Government to take steps under Section 527 is ununderstandable. Tomorrow, if a Deputy Commissioner of a district is not transferred, if there is an apprehension that something will happen if he is not transferred, can the Government of India direct the Ministry here to transfer that Deputy Commissioner from here to Timbactoo and that otherwise, they would make use of Article 371 ? That seems to be the implication of the present directive. It might go to that extent tomorrow. I feel that a village panchayat, a municipality or a district board will not tolerate this kind of interference even from our Government; that is my feeling. And what does section 527 say ?

> "527. (1) The Provincial Government may by notification in the Official Gazette, direct the transfer of any particular case or appeal from one High Court to another High Court or from any Criminal Court subordinate to one High Court to any other Criminal Court of equal or superior jurisdiction subordinate to another High Court, whenever it appears to it that such transfer will promote the ends of justice or tend to the general convenience of parties or witnessess.'

Please note these words, Sir. If a Provincial Government feels that on account of a number of witnesses being called for from other Provinces and other places the witnesses are inconvenienced, taking all other things into consideration if the Government thinks that such a case could be tried by another court outside the State with advantage to promote the ends of justice or to tend to the general convenience and fair play, then they can direct the transfer of the case to another court. If the Provincial Government thinks that the ends of justice may not be met by trial in a court within its jurisdiction under the circumstances mentioned above, then, they can direct the transfer of the case from that court to another outside their own jurisdiction. And there is a proviso also to the section .—

> "Provided that no case or appeal shall be transferred to a High Court or other Court in another Province without the consent of the Provincial Government of that Province."

So, if the Provincial Government so feels, it may transfer a case to the court of another Province taking the consent of that Province. So, it is for the Provincial Government to use its discretion and transfer the case if necessity arises. Sir, I must say that the Government are, times without number, being interfered with by the Government of India. This is not a

single case. I do not wish to make baser allegations but I know how things have happened. We know how a provision in the Criminal Procedure Code was once sought to be amended in the Central Parliament. We know that the Deputy Speaker of the Central Parliament tried to introduce a provision.....

Mr. SPEAKER.—What has that to do with the special resolution under discussion now?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I am saying how Section 527 was tried to be abrogated, how the power was tried to be taken over by the Central Government to be used in this particular case.

***The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY** (Chief Minister).—No; that is not correct.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I do not want to go into the merits or demerits because the trial is going on. I do not want to go into the details of it. But, nevertheless, we know that the Criminal Procedure Code was tried to be amended to vest power in the Central Government to transfer this case from here, but the august Parliament voted the amendment down.

***The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.**—It was not in connection with this case. I do not think that the statement that it was tried to be amended for transfer of this case, is correct.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The purpose for which that amendment was moved was to take power into their hands so far as transfer of cases was concerned. Now it is a directive under Section 371. Then it would have been a Section empowering them to transfer these cases. But their move failed. I do not say that the Central Government was responsible for the move. But, nevertheless the move failed. Then what happened? Though the concerned Minister accepted the amendment, it was voted down by the House. I am very careful in this to say, and I do not think that there are any cases of the concerned Minister accepting an amendment but the House voting it down. It also implies how it is working. That is why I quoted that instance. Let me leave that. Now, is there any instance in the whole of India of transfer of a case from one Province to another? Except the Dela Haye murder case, if I remember correct, transferred from Madras to Bombay, except this single case, there is no instance throughout the length and breadth of India, of transfer of a case from one State to another. Regarding the case under discussion is there any agitation either in the Press or on the platform or in the Legislature or anywhere else? Has this case agitated the minds of the people? Has it broken the peace of the State to necessitate the application of this Article? We must take note of the advice from our friends on the opposite side who used to tell us that this Article may be used one day against the interest of the State itself. It has come too true now. Neither they nor we are responsible for it and with the best of intentions and knowing full well our leaders and knowing full well our Government—because we are part and parcel of the Government,—we did not expect that this Article would be used against us. It could not be thought of. It could not be imagined. Our leaders naturally used to say "we form the Central Government; the machinery will be in our hands; the Constitution will be in our hands and it shall not be used against us alone." That was our feeling and our leaders naturally assured this House that it shall not be used. They assured the House then in the same way in which they have now come forward before this House to protest against the first implementation of the Article; and I thank the Leader of the House for this He is a person who will not tolerate interference of this kind. He has shown it by action. He is not a person to tolerate interference from any quarter even if it be the highest body. Our Ministry by their action have shown that we stand on behalf of Part B States and protest against this kind of implementation of the Article, against this directive. Sir, I go a step further and say that if we do not protest against this action of the Government of India, what will be the

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK.)

implication and what will be the import and what will be the repercussion? They are too grave to be thought of at this juncture It may be that we will have to challenge the way in which this Article has been used. The Ministry, the Leader of this House and this House itself, why, the entire Mysore State might stand as one man to protest and tell the Central Government that this Article shall not be used and that this Article shall be dead, as dead as dodo! It shall not be used at any time in any part of India. That is what we want to show. Now or never. We must protest at the very first instance against this Article being used and that too for the transfer of a petty criminal case. This was not really the import and intention behind this Article as it was conceived of originally. I am sorry to state Sir, that this Article was meant to be used for quite a different purpose as was disclosed by Sardarji in one of his statements namely breakdown of the administrative machinery, breakdown of the administration, and grave implications of the type of maladministration and misrule and things of that sort. By any stretch of imagination can any one say that by not transferring this case the Government have done such grave injustice as to invoke the operation of this Article 371? There is the Supreme Court which is the appropriate highest authority to consider appeals from the judgment of High Courts. If the accused felt that justice is not done at the hands of this High Court, there is provision to enable him to go in appeal to the Supreme Court and get redress. Previously there was no such provision and our High Court was the final authority. But now there is provision for appeal to the Supreme Court. Leaving this alone, Sir, I shall read Article 222 of the Constitution of India. What does it imply? I shall read it for the information of this Hon'ble House:

"222. The President may after consultation with the Chief Justice of India, a transfer a Judge from one High Court to any other High Court within the territory of India."

Mr. SPEAKER.—How is it relevant to the subject-matter under discussion?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I am explaining how.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member can speak about the Government but not about the judiciary.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The President has used Article 371; instead of that, they could have used Article 222. In this case they have felt that the complainant is the Chief Justice of this High Court. If they had felt that justice will not be done by not transferring this case to another High Court, if there was any such apprehension, a remedy was quite open to them.

Mr. SPEAKER.—That has nothing to do with the matter now before the House.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Definitely it has, Sir.

Mr. SPEAKER.—Let us not talk anything about the Chief Justice. If the Hon'ble Member wants to criticise the action of the Government, he can do so.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The President of India has made use of the provision in Article 371 in the interest of getting justice done to the accused. I am mentioning that Article 222 could have been used instead of Article 371. I do not mention names. I am simply saying that article 222 could have been used to promote the ends of justice. However, I will leave it at that.

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Now let us examine another aspect. Is this the only instance or the first instance where this kind of directive provided in Article 371 has been specifically used in India? I am saying, Sir, that we have not been too happy in our relations with the Central Government. It does not need mentioning several cases in which our relations have not been happy. The military personnel of Mysore were taken over from the Government of Mysore and added to the Central Government. But they were unceremoniously sent back without any provision being made for their maintenance. Take the Indian Administrative Services. What is happening

Sir, in regard to those taken over? Many of them are saying 'we were happy in the Mysore Civil Service'. Our officers and our administrators were and are being admired even by the best of administrators from outside. Our administrative machinery has been acclaimed to be the best obtaining in the country. Even so, we are being interfered with. Our railways were taken over and now our railway officers are being sent down the ladder.

Mr. SPEAKER.—All these matters are stated to be under negotiation. Why is the Hon'ble Member discussing them now?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I am not discussing, Sir; I am simply making a passing reference, just to show that our relationship with the Centre has not been too happy. And on the top of all this comes this directive, Article 371 being used against us and that too in respect of transfer of a petty case like this. It was just as a matter of reference I was quoting these cases of officers. I know Sir, that they have not been treated as any officer of the Government of India. We are also part of India and therefore we are entitled to take interest in the matter of redressing the grievances of these officers. In this matter we have also the same right as the Central Government has. The trend and the tone in which the Central Government have been acting Sir, in the latter days make us feel that we will have to cry halt to this kind of interference by them. Hence this resolution has been brought forward on the floor of this House to voice our protest with all the vehemence at our command and to say that we shall not tolerate such interference with due deference to the friendship that we are having with the Central Government. We know the heart of Panditji. In him we have vested our confidence. We fully trust that he alone is capable of making India strong and united. We feel that the destinies of the country are safe in his hands. We appeal to him through this House to examine this point, whether this directive was called for, whether the circumstances of the case really warranted the use of the drastic powers contained in Article 371. Every Minister who came to Mysore, every administrator who came to Mysore, and every distinguished person visiting the State of Mysore has praised in glowing terms the efficiency of Mysore administration and the efficiency of the Judiciary and its fairness. No one till to-day has questioned the fairness and impartiality of the Judiciary of Mysore. But to-day it is being questioned. And it only means that our courts cannot meet out justice. If the directive implies anything, it implies no confidence in our Judiciary, which we shall not tolerate.

If our Judiciary meant anything it meant justice; it always stood for justice; it has never been criticised by anybody; Mysore is proud of it and our officers have in most eloquent terms been mentioned by outside administrators as well as by ex-administrators of this very State who are now shining like effulgent stars. When that is the case, to-day Article 371 is used as a whip, as a gun-shot, and as an atom bomb against Mysore and the people of Mysore and all our hopes in democracy ..... (*Voice*: An atom bomb!) Definitely this has come to us like a bolt from the blue. We never expected this Article to be used against Mysore of all States. I am saying that we shall be the torch-bearers of all Part-B States and we shall see that this Article goes out of constitution and it shall never remain in force; we shall give the death blow to it here and now.

Mr. SPEAKER.—Resolution moved:

> "That this Assembly has heard with great surprise and regret that the Central Government has issued a directive under Article 371 of the Constitution of India to the Mysore Government calling upon it to transfer the Criminal Case No. 1284 of 1950-51 in the Court of the First Class Magistrate, Civil Station, Bangalore, Government Vs. Sri L. S. Raju an others, now committed to the Court of Sessions at Bangalore to a Court of Sessions in the State of Bombay or of Madras and it is of opinion that the directive is neither just nor called for and calls upon the State Ministry to take all necessary steps to vindicate the honour and prestige of the State of Mysore."

There is an amendment by Sri K. R. Madhava Rao,

Sri K. R. MADHAVA RAO (Shimoga District—General).—Sir, it is a verbal amendment. I move:

"The word 'Mysore' may be inserted between the words 'calls upon the' and 'State Ministry'."

Because, if it is left as it is, it might mean the States' Ministry of the Government of India. So I want to clarify it and make it apply to the Mysore State Ministry.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"The word 'Mysore' may be inserted between the words 'calls upon the' and 'State Ministry'."

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I accept that amendment. It is a verbal alteration.

Sri M. GOVINDA REDDY (Chitaldrug District—General).—I wish to second this resolution so ably moved by Sri Bheemappa Naik. The circumstances that have given rise to this resolution are these: a directive has been received by the Government of Mysore from the Government of India to the effect that a criminal case which is committed to Sessions must be transferred by the State administration to another Court in Bombay or in Madras. The purpose of moving this resolution is to consider whether the invoking of Article 371 was called for by the circumstances of the case. The case was going on in the Courts of the State. The Courts of the State are lawfully constituted Courts of the State and have not come into existence yesterday. The Courts of the State have been considered to be on a par with other judicial courts in India and they have been here for over a century. When an ordinary criminal case is going on in a Court of the State, whether Article 371 could be invoked for such a purpose as transfer of the case, is to be considered by this House. If a constitutional provision like Article 371 could be applied for such a simple thing as this, then it gives rise to a first-class constitutional issue in the whole of India. If the President could invoke this Article for a purpose like this, then he may invoke the Article for any other particular purpose. If he could invoke it for Mysore to-day, he may invoke it for Travancore and Cochin tomorrow or any other State next time. Then, if it is an Article to be invoked in connection with a matter of day-to-day administration, it is a concern of utmost importance to all Part-B—States to see whether they can subject themselves to that position or not.

As can be made out from the speech of the late lamented Sardar Patel and from the discussion that followed in the Parliament when the original draft article was changed to the present Article 371 and in view of the assurances given from time to time by the Hon'ble Prime Minister and by the late Sardar Patel and when this Article is tried to be omitted, it can very well be inferred that this article was not to be applied to Mysore and at any rate it cannot be invoked in respect of the day-to-day administration of any State but which must have a special bearing and which must have only an extraordinary application. No emergency has arisen in the State of Mysore There is no breakdown of administrative machinery here. The Ministry has been functioning and the Ministry has been responsible to a lawfully constituted Legislature. There is a Legislature here. The Ministry is responsible to the Legislature and when there is no breakdown in the constitutional machinery, to invoke this Article 371 just for the purpose of transferring a criminal case to another court is a situation which entitles us to question the propriety of the use of this Article. No doubt the President has got power to invoke the aid of this Article but we have got the right to say that the purpose for which this Article is invoked is not a proper one and therefore the invoking of this Article is unconstitutional and if the invoking of this Article is resorted to for such purposes then the day-to-day administration of the States cannot go on. When the Article is not justified in being applied to Mysore let us see whether Mysore can submit to it. If the State of Mysore implements the direction of the President, what will be the consequences? Can we imagine? I consider that this is the unkindest

cut of all that we have received from the Central Government. The relations between the Government of Mysore and the Centre have always been very happy and the Government of Mysore have considered, even at the risk of being misunderstood, the Hon'ble Prime Minister of India as the paterfamilies of the Union of India and therefore whether a constitutional provision was there or not, just as we do in a family the Mysore Government have always adjusted to whatever proposals or suggestions emanated from the Centre. In the matter of integration Mysore was the foremost State to agree without question. In the matter of financial integration, Mysore was the first State to transfer its lucrative assets to the Government of India even though an adequate return was not received by the State Government and when injustice was done to Mysore in certain cases of these integrated subjects—I am not going into those details now—the Mysore Government hoped, hoping against hope, that the Central Government would still do justice. The Mysore Government inspired by the highest of motives have all along been adjusting themselves to the proposals of the Centre with the view that there must be a united Union and every component part of the Union must work even sacrificing its own material interests or its financial position, for the welfare of the Union. When the Government are acting in this spirit, adjusting themselves to everything that emanates from the Centre, that in a simple matter like the transfer of a case, this Article of highest importance to the State should have been invoked, quite against the assurances given that it would not be invoked ordinarily, is a thing which cannot be passed over. Supposing the Government agree to implement this directive, then there will be no stable Government here and the people of Mysore will lose confidence because in the day-to-day matters the Government will not be left with sufficient initiative to go on. So I consider that it is a matter of supreme importance for this House to come to a decision on this question. The invoking of this Article 371 is improper and therefore the Government should bring it to the notice of the Government of India that it is an improper use or misapplication of that Article, unwarranted by the circumstances, and therefore the Government of Mysore cannot comply with this directive. With these words I heartily commend this resolution for the acceptance of the House.

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—Sir, the Government would like to intervene in the debate just to place certain facts before the House so that the correct position might be known. If there is no objection the Hon'ble Minister for Law will explain the position.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—Sir, I should like to say a few words regarding the constitutional aspect involved in this matter.

Under section 527, the Provincial Government has got the power to transfer the case from its own High Court to any other High Court or to any Subordinate Court. It is a discretion vested in the Provincial Government, and the discretion may be exercised one way or the other. And if the Provincial Government here felt after consideration of all the circumstances of the case that it was not necessary to transfer the case, that is a discretion rightly exercised by them, —a discretion vested in them—and it would not in my humble opinion be proper for the Central Government to have taken objection to the exercise of that discretion.

Section 527 of the Criminal Procedure Code says that a criminal case may be transferred by the Provincial Government under two circumstances. One is when such transfer tends to promote the ends of justice, and the other is when it tends to the convenience of the parties and witnesses. In this case nobody can deny that the transfer of this case outside Mysore will, far from tending to the convenience of the parties or witnesses, cause unnecessary inconvenience to all parties. So one of the grounds of

(THE HON'BLE SRI K. T. BHASHYAM)

transfer under Section 527 cannot be found in the case. The other ground is when it "tends to promote the ends of justice". I do not see how a trial of the case here will not tend to promote the ends of justice any more than the trial being conducted in any other place. Sir, "tends to promote the ends of justice" is a phrase which has been interpreted in many of the High Courts of India and it has generally been held that such transfer could only be justified if there is such a lot of public commotion that you cannot find an impartial body of assessors or jurors to help the judge in coming to a correct conclusion. As we know, there is absolutely no commotion in this State over this case Like all other cases it has been taking its course. During the long period of enquiry nobody has had anything to say against the fair or impartial manner in which the enquiry has been held and there has been absolutely no reason for anybody to apprehend that the trial also will not be equally fair and impartial. Can it be said then that if this trial takes place in Mysore, you cannot find a body of jurors or a body of assessors who are impartial? I do not think that anybody could say that.

Sir, one of the points that has been put forward is that the Chief Justice is himself the complainant in this case. As a matter of fact he is not the complainant. Technically he is not the complainant. But granting for a moment that the man who initiated the case and reported to the Police is treated as a complainant, he is one of the witnesses in the case. It is said that no judge in this State could be trusted to hold the scales of justice even between the Chief Justice on one side and the accused on the other. As has been already remarked by the Hon'ble mover of this motion, many distinguished jurists, many distinguished judges, and many distinguished administrators and statesmen have come and seen the administration of justice in this State and they have all had the highest praise for our judiciary. And it would be an unmerited slur on the judges of our State to say that merely because the Chief Justice has reported to the police alleging that certain offences have been committed by somebody,—he never mentioned the names of the accused; nobody knew it and as a matter of fact for a long time after the complaint was recorded we could not know anything about who the accused were in the case;—the entire body of Judges in the State become suspect and cannot be trusted to give a fair and impartial decision in the case.

Can there be a reasonable apprehension in the mind of the accused? There cannot be. But granting that there is, you will find in Section 526 of the Criminal Procedure Code that a transfer from one court to another is referred to. There one of the grounds mentioned is an apprehension in the mind of the accused that he will not get a fair and impartial trial. It is definitely stated as one of the grounds on which transfer could be had under Section 526. Deliberately in Section 527, those words are omitted. So what operates in the mind of the accused does not affect the exercise of discretion under Section 527. That is the technical situation.

I therefore consider that it was quite open to the State Government either to transfer or not to transfer as they considered fit. And having decided that it was not necessary to transfer they were the best judges of the situation and their discretion ought to be accepted on all hands. The use of Article 371 is certainly uncalled for in my opinion. Article 371 was meant to give directives to certain States where there was no form of Responsible Government, no Legislature whatever, and those that began almost from crath to have a democratic administration. It is for that purpose that Article 371 was incorporated in the Constitution. Immediately it was brought to our notice as Article 306 (B) we protested against it and we were told by Hon'ble gentlemen who had the destiny of the millions of India in their hands that that was meant for certain other States and certainly not meant against Mysore

where we have had a first class administration and a first class Legislature functioning for many years.

Sri B. HUTCHE GOWDA (Tumkur District—General) —Pious hope.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.— It is not a pious hope. It is an established fact admitted by everybody who came to Mysore.

Sri L. SIDDAPPA (Shimoga District—General).—It is now proved to be a pious hope.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.— It is not a pious hope. It was definitely stated on the floor of the Constituent Assembly for India when the name of Mysore was deliberately and definitely mentioned that this Article would not be used against Mysore. Technically, the Article is there and we do not say that that Article as it is cannot be used. But the circumstance under which that Article was put in the Constitution is what I am referring to. Article 371 is one which authorises the Centre to interfere only in cases, as referred to by the Hon'ble mover, of very grave circumstances involving a breakdown of the Constitution or some irreparable injury to the State or to the country or things of that kind. It was not therefore fair for the Central Government to interfere in what may be considered a purely domestic problem. Whether a case should betried here or tried there was entirely a domestic problem. It was not fair at all for the Centre to interfere. And the constitutional position I was referring to was that Article 371 was not meant to be used against States like Mysore.

But granting for a moment that in a grave situation they can use Article 371 even against Mysore, has there been such a situation in this case? Transfer of a case from one place to another is not a matter of such grave circumstance as to justify the use of Article 371 against Mysore.

Sir, of all the States in India, Mysore has been foremost in integration, in adjusting itself to all circumstances as emanating from the Centre and we have been of all the States most friendly and most adjustable towards the Centre. What an irony of fate that this Article 371 has been used against Mysore of all the States! I consider that it is very unfortunate. The Hon'ble mover was referring to Article 224. It was the most obvious method of getting over the difficulty. I am extremely sorry that what was obvious did not appeal to the Centre. There are so many methods of getting over these conflicts without coming to a deadlock. I am very sorry that there has been such a directive. What is our position now?

Sri L. SIDDAPPA.—That we want to know.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.— That is the third point I would like to state. Either we have got to act up to the directive or Article 356 and Article 365 of the Constitution will have to come into operation. For my part I should say that when we exercise a discretion vested in us according to the light given to us by God, I refuse to take any directive from anybody. No self-respecting Minister can take a directive in this matter. I consider therefore that we have got to take up the matter at that level and proceed on the basis which I have just now mentioned. The application of Article 371 to the circumstances of this case is, in my humble opinion, utterly uncalled for and it ought not to be imposed on us.

Janab MAHMOOD SHARIFF (Mysore *cum* Mandya *cum* Hassan—Muslim).— I want one clarification. To a question asked, if in spite of the fact that we protest they enforce it, what is going to happen, the Hon'ble Minister said that no self-respecting Minister will agree with them and he did not as a matter of fact come out exactly as to what is going to happen. It is a mandatory provision and supposing they will be placed in a really awkward position and the President says that the directive must be observed and it must be put through, what will the Ministry do, is the question. Is the Ministry going to resign? That position was not clarified.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister referred to Articles 356 and 365.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು (ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ಯಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇರಬೇಕಾದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆಯಾ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ; ತಮ್ಮ ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಗ ಯಾವ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಸರ್ಕಾರ ಆ ಬಗೆಯ ಮನೋಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಆ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ಕೈತೋರಿಸಿ "ಮಾಡಿಬ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹರಾಯ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಾಗಿದೆ!!

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು —ಈಗಲಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಲ್ಲಾ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು.—ಹೌದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಭೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಅಂಶ ಅಂದರೆ, ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿ ಇರುವ ಅಂಶ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಆ ಸಭೆಯವರು ಏಕಕಂಠದಿಂದ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿರಬಾರದೆಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಡೆಲ್ಲಿಯ ರಾಜ್ಯಾಂಗರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಒರೆಯಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು, ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಿನ ಮಂತ್ರಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಾಯ್ ಪಟೇಲರವರು ಏನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ, 'ಈಗಲಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ' ಎಂದು. ಹೌದು; ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಳಿದ್ದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನಾಗಿತ್ತು? ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿರುವಾಗ ದೇಶ ಬಲಯುತವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನವರೋ ಆಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾರತೀಯರು. ಮೈಸೂರಿನ ಒಳಾಡಳಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾರತದ ಹಿತ, ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣೆ, ಭಾರತದ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೂ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳವರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಒಳಾಡಳಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊಟಕಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು, ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂದಕ ಬಂದರೂ ವಿಷಾದಪಡದೆ, ನಾವು ಕೇವಲ ಮೈಸೂರಿನವರಲ್ಲ, ಭಾರತೀಯರೂ ಹೌದು, ಆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಬೇರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು, ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಉದಾರ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆ ಬಗೆಯ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿದೆವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕೆ? ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಷಯವೇ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಿದ್ದ ಅನೇಕ ಒಳಾಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವು ರಕ್ಷಣೆ, ವಿದೇಶ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು—ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರದ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗಲೂ, ನಾವು ರಕ್ಷಣೆ ವತ್ತು ವಿದೇಶ ವ್ಯವಹಾರ—ಇವೆರಡನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇಕೆ ಅವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾವ ಅಡ್ಡಿಗಳೂ ಇರಕೂಡದು, ನಮ್ಮ ಗಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಗಡಿ ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು. ಜೊತೆಗೆ ಆಗ್ಗೆ ದೇಶ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಾಟೆಯೆದ್ದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪರದಾಟ ಹತ್ತಿ, ಅಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿತ್ತು. ಅವುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತೆವು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನೋಡೋಣ. ನಾವು ಯಾವ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವೋ ಅದನ್ನವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾದ ರೈಲ್ವೆ ಇರಾಖೆಯುವತ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನಾಗಿವೆ!! ಅಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಆಶಯಗಳೇನಿತ್ತು! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಸಾಲದು, ನಮ್ಮ ನೌಕರರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ್ಜೆಗೆ ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಹಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈಗವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆ ನೌಕರರನ್ನು ಕುರಿತು, ನಿಮ್ಮ ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಿಮಗಿರಲಿ, ನಮ್ಮವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಬೇರೆ' ಎಂದಿವ್ವಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ! ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮಿಂದ ಸೈನ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹಾಗೆ ವರ್ಗಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು! ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಆ ಸೈನಿಕರ ಅಭೋತ್ತರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾ

ಯವನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಸಾಕಿ ಅತ್ತೆಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಭಾರತ ವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಬಹಳ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಮುಂದಾದ ಗತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉಪಮಾನವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾಳೆಂದು ಮಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆವೋ ಆ ಮನೆಯವರು ಅವಳನ್ನು ಅನ್ನಬಟ್ಟೆಗೂ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಬೀದಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ !! ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರ ಗತಿ ಇಂದು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ ! ಹೀಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ಗಳು ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಹುದು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ತಿಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಉದಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಾರ್ಯಸೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮಗೆ ಅವಮಾನವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಕುಂಠಿತವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಡೆದಷ್ಟೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ!! ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದೊಂದು ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ 'ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ; ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಬಹುದೆಂದು ಆಪಾದಿತರಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೇಸನ್ನು ಮದ್ರಾಸು ಅಥವಾ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ರೀತಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೀಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು ದುರ್ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸರಿ ! ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹೀಗೆ ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆಳೆದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ! ಮೈಸೂರು ಜನತೆಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ! ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯನ್ನು ತೃಣವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸಹಿಸಲಾಗದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಆಜ್ಞೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾದ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಆಡಳಿತವೂ ಮೈಸೂರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ; ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ರೀತಿ ಬಹಳ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಯವನನ್ನು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹತೋಟಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಕೀಳು-ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ ; ನೀವು ಮುಂದುವರಿದಿರುವವರು, ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲರು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ್ದು ನಮಗಿನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೈಸೂರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. 1907ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. 1881 ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೀಚೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ, ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆ, ಇತರ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಹೊಂದಿ ಅರಿತು ನುರಿತವರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುತಕ್ಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಏನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೋರ್ಟುಗಳು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲಾರವು ಎಂದಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಆ ಕೇಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆಪಾದಿತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಭಯವುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೇಸನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಎಂಬ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ ರವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಈ ಕೇಸಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಆಚಾತುರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಅದನ್ನವರು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಪೋಲೀಸಿನವರು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಈ ಕೇಸಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಯಾದರೂ ಅವರದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆಪಾದಿತರಿಗೆ ಕೆಳಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಪಾದಿತರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೆಗೂ ಹೋಗಿಯೂ ತೀರ್ಮಾನ ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಇದು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಬಾಕಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನನ್ನೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆದೊಂದನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಚುಚ್ಚಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ !! ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪ ನಾಯಕರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯವರ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ನಿರ್ಣಯ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು.)

ತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥಬರುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜನತೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿರುವ ದಾರಿಯಾವು ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ದಾರಿ ಯಾವು ದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನವಾಗಿರುವುದು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳು; ಒಂದು ಅವರು ಎಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ನರ್ವ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಲಾರದು. ಎರಡನೆಯ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ! ಇಪ್ಪರ ಮೇಲೆ ಈ ಆಜ್ಞೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೈಸೂರು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ನವಾಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಈ ನವಾಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಅದುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಷ್ಟಿಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ತಂದಿರುವ ಈ ಸೂಚನೆಗೆ ನಾನು ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು (ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಭೀವಪ್ಪನಾಯಕರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಜರಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕೆ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಠರಾವಿನ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "That this Assembly has heard with great surprise and regret ....." ಆದರೆ ನನಗೆನೂ surprise ಆಗಿಲ್ಲ. We have heard with regret. It has not come to me as a great surprise.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).— To us, it has been really a surprise.

Sri L. SIDDAPPA.—It has been a real surprise to you because you are not living in a realistic world, you are living some where else. That is why you have begun to feel like that.

ಸ್ವಾಮಿ, ವಾಯಶಃ ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಮೂಲ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಸ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಾರೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಕ್ಕ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀವಿಲಾಸ ಮಹಾರಾಜರವರು ಒಂದು ಪ್ರೊಕ್ಲಮೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದು ಏನೇನೋ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಯಿತು. ನಾವೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕೆ ದಾಯಿತು. ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ Instrument of Accession ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡವ ಕ್ಷೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ Defence, External Affairs and Communications— ಈ ಮೂರು ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವಿಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ದೇಶದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೇ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದೂ ಕೂಡ ಅಡಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದ ಕ್ಷೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಡೀ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ ಇನ್ನುಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಆಮೇಲೆ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಕರಡುಪ್ರತಿ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿತು. ನಂತರ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲವು provisions ಮತ್ತು ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಆದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕರಡು ಪ್ರತಿ ಓದಿತು. ಅದು ಬಂದಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಕರಡು ಬಂದು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು 306 ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಈ 371ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲ್ಲಿನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಬಂದಾಗ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದೆವು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಒಂದು ಸಾರಿ, ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ 124-A ಸೆಕ್ಷನ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದು Prince of sections ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನಾಹುತವಾಗಬಹುದೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು 371 ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಟಿಕಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ Prince of articles in

the Indian Constitution ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಅನಾಹುತ, ಎಂತಹ humiliating positionಗೆ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ತರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕರಡು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಆಗಿನ ಸಭೆ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ, ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆಗ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರು 'ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಮುಂದು ವರಿದಿದೆ, ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ, ಆ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದ ಭದ್ರತೆಗೇ ಇಡೀ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೇ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಾಯಕರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ, ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸದೇಯಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಅನಂತರ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ಇವರು ಹೋರಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರೂ ಸಹ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸೊತ್ತಿದೆ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಚಾರ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಅಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪಾಪಸ್ಸು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡುಹುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ಅನೇಕರಿಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಒಂದು ಭರವಸೆ ನನಗೂ ಸಹ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಏನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಆರ್ಟಿಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದರೆ—

"371 Notwithstanding anything in this Constitution during a period of ten years from the commencement thereof, or during such longer or shorter period as Parliament may by law provide in respect of any State the Government of every State specified in Part B of the First Schedule shall be under the general control of, and comply with such particular directions if any, as may from time to time be given by the President.

"Provided that the President may by order direct that the provisions of this article shall not apply to any State specified in the order."

ಹೀಗೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಸೋವನ್ನು ಈ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆಗ ನಮಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ಭರವಸೆ ಉಳಿಯುತು.

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—That proviso was introduced at our instance in the Constituent Assembly.

Sri L. SIDDAPPA.—But with no effect now.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Wait and see.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಆಗ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜ್ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಕೈಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಳವಿರತಕ್ಕ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನೂ ಸಹ ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಹಾಗೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪದೇಪದೇ ದೆಹಲಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಆ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಿಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾಪಸ್ಸು ಬಂದರೆಂದ ತಿಳಿದಕೂಡಲೇ, ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಬಹುದೆಂದು ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಅಂಶ ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಮಾಡಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಬೀಳಲಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ತಾವು ಈ 371ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕರ್ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ, ಅದು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಒಂದು ಡೆಡ್ ಲೆಟರ್, ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಮೇಯಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವಕಾಶವಾಗಲೀ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಕೇವಲ ಮುಂದುವರಿದಿರುವ ಥ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಏನೋದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವೆಂದರೆ—ಇಂತಹ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಅವರು ಹೊರಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯತನಕವೂ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ, ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದ್ಯಾವುದೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಇನ್ನು ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಮತ್ತು ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆಗಳಾಗಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಏರ್ಪಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಅಡಳಿತ ವಹಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.)

ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಬಾಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಳಿಸಿದಪ್ರಕಾರ ನನಗೇನೂ ಇದು ಅಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇ ನೆಂದರೆ—ಎಂದು ನಮ್ಮ ಆ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಪೋಸೋ ಸೇರಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರ್ಲಾ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿ, ಆದನ್ನು ಹೆ ರಡಿದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟರೋ ಅಂದೇ ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರಾದೃಷ್ಟವೆಂದುಭಾವಿ ನರಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇರುವಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದಕ್ಷತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವೀಗ ಹೊಸದಾಗಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಹಾಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೋ, ಅಂಥಾ ಮಹನೀಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅನೇಕ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ, ಮಹಾ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲರೂ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ವಿಮರ್ಶನಾಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮೇಲು ತರಗತಿಯ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯಂತ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೂ ಸಹ ತನ್ನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ಸಾಬೀತಾದವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ — ಹೆಂದಾವರ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೋ ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಅನಂತರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥಾ ಕೇಸಿನ ಕಟ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ತೀರ ಲೋಯರ್ ದರ್ಜೆಯ ಕೋರ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಾಗಿದ್ದಂಥವರು ಆ ಡೈರೆಕ್ಟೀವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸುಗಳ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ್ದರು. ಆಗ ಹಾಗೆ ಅವರು ವರ್ತಿಸಿದರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೇನೂ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಅಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಸಹ ಇರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದೆನೆಂದರೆ ಇದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ನಡೆದದ್ದೂ ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ. ಎರಡನೆಯ ಕ್ಲಾಸ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಸು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಮರೆತು ಕುಳಿತಿದ್ದು, ಆಗ ಏನೋ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಲು, ಆ ಕೇಸಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಫೈಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಡೈರೆಕ್ಟೀವ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು, ಹಾಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು, ಆ ಡೈರೆಕ್ಟೀವನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದರು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಸಹ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿಮರ್ಶೆಮಾಡತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲೂ ಅವರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ, ನ್ಯಾಯವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರ್ಯೂ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ಟೀವನ್ನು ಈಗ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಥೆಗೆರ್ಲಾ ಕಾರಣರೆಂದು ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದರೋ, ಅವಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಕಾರಣರು ನಾವೇ, ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಕಾರಣ. ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಇವರು ಪದೇ ಪದೇ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಭುಜ ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ರಾಜುವಾಡಿ ಬಂದುದೇ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—With what motive?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಏನು? ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆರ್ಲಾ ರಾಜು ಹಾಕಿರುವುದು?

Sri L. SIDDAPPA.—In respect of Military personnel, Indian Administrative Service, Railway personnel etc. Still I can quote some more.

The Hon'ble H. C. DASAPPA.—May I just rise to protest against this expression "ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ರಾಜು ಮಾಡಿ ಬಂದುದೇ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಕಾರಣವಾಯಿತು?" These are departments which have to be integrated by virtue of the provisions in the Constitution Act. It was not a question of surrendering anything which it was possible to withhold. It was just implementing the provisions of the Constitution Act. There was no question at any time of simply signing over any dotted line. If the history of the integration, political or financial, or any other, is studied, and I welcome him to study, there are files enough in the Secretariat, it will be seen that no other Part-B. State or for the matter of that, any other State, put up such a fight as the Mysore Government have done.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು — ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗೇನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—If the Hon'ble Member would allow me to interrupt for a moment—I am sorry to interrupt him—I would suggest that instead of finding fault with each other, it will be more useful to consider what to do to maintain the honour and the dignity of the State. It would be more appropriate to do that. My Hon'ble friend has had large legislative as well as administrative experience and it would not be worth while, if I may humbly suggest, to bandy words across the floor. It would be far better to find some constructive method by which we can maintain the dignity and the honour of the State. I am appealing to the Hon'ble Member to give up the line of argument which he is just now developing and turn to more useful aspects of combating the situation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ನಾನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿವಸವೂ ಈಗುಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಮಿಲಿಟರಿ ಪರ್ಸನೆಲ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರೆವೆನ್ಯೂವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ತಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ನ್ಯಾಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆ ರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಡು ಬಂದಿರುವುದು. ಏಕೆ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು! ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ಮೆನನ್‌ರವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು, ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿದರು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Let him not misquote or misread Sri. Menon. He is not here. I can assure the Hon'ble Member that he never made a statement like that.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ನಿಮ್ಮ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಭುಜ ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸಿದವನು ಹೆಣ ಹೊರಬೇಕು ಎಂಬ ಗಾದೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ. ನೀವೇ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ: ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ವಿದೆ ಉಳಿದಿರುವುದು. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೀವು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. What is our position now" ಎಂದು. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ವಿದ್ದರೆ, ಮೈಸೂರು ಜನತೆಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಉಳಿಸಬೇಕೆ ದಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ನಿಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ ಈ ದಿವಸವೇ ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕಳುಹಿಸಿ ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಆದಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಾ? ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಇಡೀ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನೆಪ ಹೇಳುವುದು, ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಾ?

Janab MAHMOOD SHARIFF.—That is why we asked them to state what steps they are going to take.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರು.—ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಈ ನಿಣಯ ತಂದಿರುವವರು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇನು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾಡಿರುವಂತೆ on further consideration, in the interest of the integrity of the entire nation ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ವಿತ್ತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಒಂದು ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತರಹ ವಿಡಿಯೆಯೆಂದು ಮುಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರು.—ಆ ಸಂಶಯ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಸಂಶಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೆಷ್ಟೋ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಇರುವುದು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟೆಕ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸದ ಬೆಳಗಿನ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಆಡ್ವೈಜರನ್ನು 'ಬಿ' ಭಾಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—It is not correct.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—It is the thin end of the wedge. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 371ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 371ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದ ಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಈಗ ಈರೀತಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದ್, ತಿರುವಾಂಕೂರು, ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು ನಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಬೇಕಾಷಾರಾಗಿರಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ಬೇಹಷಾರಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟೊ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗಿರುವ ಡಿಸ್ಕ್ರೀಷನರಿ ಪವರ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವಾಗ ಯೂನಿಯನ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂದು ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ಕೊಟ್ಟು discretionary power vested in Government under Section 527 of the Criminal Procedure Code ಪ್ರಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಹೀಗೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನವ ಗಿರುವ ಡಿಸ್ಕ್ರೀಷನರಿ ಪವರ್ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಂತೂ ತಮಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ!

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅವಿವೇಕ ನಡೆದರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಡಿಸ್ಕ್ರೀಷನರಿ ಪವರ್ ನಿಮಗೇ ಇರುವುದು ಅದನ್ನು ಈ ತರಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ನೀವು ಕೊಚ್ಚಿ ಭರವಸೆಯೂ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ತೀರ್ಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

> "That the directive is neither just nor called for and calls upon the State Ministry to take all necessary steps to vindicate the honour and the prestige of the State of Mysore."

ಇದು ಬರೀ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಅವಕಾಶ ಎದ್ದಿದ್ದರೆ, I would have further added that our Ministry ....

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—State Ministry means our Ministry.

ಶ್ರೀ ಎಲ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಶೈಲಿಯಾಗಲಿ ತರಹ ಇದೆ ಎಂಬುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಏನಿದ್ದರೂ 'Request' ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಹಳ 'courteous' ಆಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಅದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವರು ಅವರ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ "I hereby direct you to do so and failing which apply against you this section" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ತರಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೋ ಆ ತರಹ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಅಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬರೆ 'Request' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು, ಅವರು ಮಾತ್ರ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಆ ತರಹ ಸೌಜನ್ಯ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—Mr. Speaker the motion that has been placed before the House for its consideration raises very important constitutional issues. The question raises the vexed and much debated point as to how far the Centre can interfere with the day-to-day administration of the respective States, with the decisions which have been arrived at by those States after careful deliberation and circumspection. The motion, if it is passed, will probably tantamount to a constitutional revolt against the Centre. Perhaps it would be the first State which would give a lead to other Part B States. Therefore, while this motion was placed before the House this morning for its consideration, I requested the Chair to give us some time so that we may take into consideration all aspects of the case and points bearing on this subject and give our considered opinion on it. But since it was the desire on the part of many of my colleagues that it should be discussed

threadbare to-day alone, I think we will have to express ourselves as best as possible.

This question requires examination not in its emotional aspect but in a spirit of reason. The question should not be decided in a hurry; we should not be accused tomorrow that we who have been called upon to shape the destinies of eighty lakhs of people were actuated in this matter by an emotional outlook. Every one of us carry some respectability and therefore we have to consider all aspects of the question and come to right conclusion. It seems to me that the chief reason which motivated the Centre to give the directive was this. Here is a case where one of the chief dignitories of the State, namely the Chief Justice is a party to the proceedings and every case emanating from it centres round this personality. Ceaser's wife must be above suspicion and most probably it is this that made the Centre come to this decision. So far as that aspect of the question is concerned, we have got no quarrel about that. The Criminal Procedure Code provides that it the accused comes to apprehend that the proceedings before a particular judicial authority is not going to result without prejudice to his interes , he can make an application and ask the authority to transfer his case and that judicial authority is bound to stop all the proceedings and transfer the case or give him the occasion to appeal to the proper authority. That is quite all right - Now what we have to see is whether the Centre took a proper perspective of it; whether they have taken all aspects into consideration and have given a right decision. That is one question which we have to consider. Examining all aspects of the question, it seems to me that the Centre has not properly exercised its discretion. Six months ago this question was mooted before the Parliament and the Hon'ble Chief Minister said this morning that that part of the discussion has nothing to do with Sri Raju's case.

Some Hon'ble MEMBERS.—Not this case.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—Although he said so, but with due deference to him, it seems to me that certain persons who brought that for discussion on the floor of the House there were actuated with a desire to see that Sri Raju's case also might be dealt with and taken away from the file of a Court of Mysore State. In several papers, local and others, in the 'Hindu' for example, it was stated: "look here; this is too much for one individual case; it is not proper on the part of such a big Government to take this decision." In spite of the fact that the Hon'ble Home Minister wanted to take back that amendment, the Parliament insisted that it must be discussed threadbare and the result was that it was voted down.

Next, I would like to ask: is it just on the part of the Centre to go above the head of the Supreme Court? There was the Supreme Court which was seized of the matter. Whatever decision, righteous or unrighteous, some High Court or some court takes, the Supreme Court ought to be approached and get it corrected. (Hear, hear) What is the meaning of the Centre going above the head of the Supreme Court, a body which has been entrusted with the duty of disposal of justice? It seems to me that it is not a correct view. They have not taken these things in proper perspective. They wanted to take shelter under Article 371. It says:—

> ".....The Government of every State specified in Par B of the First Schedule shall be under the general control of, and comply with such particular directions....."

It means administrative control. It seems to me that it is very evident. It does not say that a matter which comes under the day-to-day administration, will be under the direct control. If it thinks that something is going to take place, if the person in charge of the State is going to conduct in a prejudicial way, it is only then that the administration comes under the jurisdiction of this section. But, it is not for the sake of a particular individual, it is not for the sake of a group of cases.

(JANAB MAHMOOD SHARIFF).

That would be causing greatest harm so far as independent judiciary is concerned. I am afraid that an impression is going to be created so far as judges are concerned that they have no authority. These are some of the reasons which impel me to say that the Centre has not taken a proper perspective in this matter. Well Sir, I may have to say that there is a great out-cry that we have abdicated our powers. (Hear, hear). About six months ago Sir M. Visvesvaraya, a person who loves Mysore State so much, a person of his experience has issued a statement regarding the administration,—education and other aspects—and he says that we have to regret for having given away military, railways, etc. Some people say that this is a glorified District Board or Municipality. It pains me. Mysore State, as a matter of fact, is foremost in so many respects. Those persons who doubt the tradition of Mysore State, I will say, are not justified in making this remark. Mysore State was the very first State which introduced, for example, the Representative Assembly and several other progressive measures were adopted in the State. In politics also it is foremost. So far as our Judges are concerned, so far as the Magistrates are concerned, they are not going to sell themselves just because some person is acting as the Chief Justice. It is casting aspersion so far as their discretion is concerned. I feel constrained to protest against the directive which has now been given by the Centre. It is really staggering. When it was brought to our notice, it was not possible for us to understand it. Therefore we said we wanted some time to think over the matter. All the Mysoreans are having their eyes on us and the decision we are going to take will be a very important decision. We will have to keep up the prestige of the administration of the Mysore State. Therefore I would reques all my colleagues without any hesitation to support the resolution.

Sri L. SIDDAPPA.—What is the advice you are giving?

Janab MAHMOOD SHARIFF.—So far as that is concerned, I know them; they were my colleagues and I am sure they will do the right thing.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Janab Mahmood Shariff knows us better than the Hon'ble Member Sri Siddappa.

(*Laughter.*)

Sri T. RAMACHAR (Kolar District-General).—On a point of information, Sir. May I know for how long we sit here?

Mr. SPEAKER.—As long as the House wants to sit.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ) -ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 371ನೆಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಮೇರೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗು ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯರ ಭಾಷಣಗಳಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ 90 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನನೊಂದಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆ ಬಂತು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡಬೇಕಾದುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಗೆಯುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.

ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 371ನೆಯ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಡಕಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಬಂದಿತು. ಕೆಲವು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನೂ, ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಆ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗೆ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರುವುದು ಒಂದು ಲೋಪವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಘನತೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ 371ನೆಯ ವಿಧಿಯು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗಲೇ ಆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು (clue) ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ ನಮಗೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತನಡೆಯಿಂದ ಭ್ರಮಭ್ರಾಂತರಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಹೊರಗಿನಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ನಾನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಲೆ

ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದು ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದೆವು. ಇದನ್ನು ಈಗ ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನಮಾತು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಇಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ನಾವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ 90 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ. 90 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಇಂದಿಗೇ ಕೊನೆಗಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಬರತಕ್ಕದ್ದಿವೆ; ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ವರ್ತನೆಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗನಾವು ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ಬಾವಿಗೆ ಹಗಲು ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ! ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಶಾಸನಮಾಡಕೂಡದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಧಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರು, ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಬಾಯ್ ಪಟೇಲರು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೂ ನಿಜ, ಆದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಗಳಿಂದ ಶಾಸನವು ಬಾಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾವಿಂದು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳು ಶಾಸನಗಳೇ, ಭರವಸೆಗಳು ಭರವಸೆಗಳೇ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂದೂ ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಇದರಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಂದು ಇರಬಹುದು. ನಾಳೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಶಾಸನಗಳು ಶಾಸನ ಕಡತಕ್ಕೆ ಏರಿದಮೇಲೆ ಉಗ್ರಬಾಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಯಾರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಪಾಠವನ್ನು ಇಂದು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿವರ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ನಾವು ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದು.

ಈಗ 371ನೆ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿರುವ ನನ್ನ ದೇಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಕಟವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬಂದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಅವರು ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಡುವುದು ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಏಕಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಆಗಾಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಆಜ್ಞೆ ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದು ಅವರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಲು ನಾವು ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಂದೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಏಕ್‌ದಮ್ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವ ಭಾವನೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಅಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂತು? ಹಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಬಂತು. ಅವರಲ್ಲ ಮೂಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾಡದೇ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ನಾವು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. GOVINDA REDDY.—Was there any reason for such an impression as that?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Very well Sir, things will not develop to a climax all of a sudden. Things develop to a climax only in course of time and not all of a sudden.

Sri K. R. SREEKANTESWAR (Bangalore City — General).—What follows from your argument ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Please follow and you will know it. ಈ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಿನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಗೆ ಕುಂದಕ ಬಂದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಂಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಚ್ಯುತಿ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನರು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಿರುವ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತಬಹುದು. ಏನುಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನುಮುಂದೆಯೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕೇಳುವು ದೊಂದು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯುಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅಧಿ ಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವುದೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತಾಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರಿನ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲವೂ ದೇಶದ ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(Janab Syed Abdur Rahman rose).

Mr. SPEAKER.—Is it necessary that all the members of the House should participate in the discussion specially on such a resolution as this ? It may be better that discussion is slightly restricted. I feel that the opinions of all sections of the House have duly been voiced. The Hon'ble Leader of the House will speak now.

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—I may explain that my speech will by no means be the last speech so far as the debate is concerned. If it were an official motion that was under discussion, then possibly the sponsor of the official motion would have been the last to speak and his speech closes the debate. But I am rising now to speak, Sir, with your permission at this stage because I have to leave this afternoon to Delhi.....

Sri L. SIDDAPPA.—In this connection ?

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—I am leaving for Delhi.

Sri L. SIDDAPPA.—If it is embarrassing, I do not put this question.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—We will take only a few minutes—myself and th Doctor, Sir.

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—My request is that I may be given an opportunity to speak before I leave. I will be satisfied with that. The Hon'ble Speaker may regulate the debate with that in mind.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—(Chikmagalur *cum* Shimoga—Muslim).—Sir, much as we may venerate the great traditions in Mysore and much as we may extol the great and glorious achievements of the State of Mysore and much as we may talk of all that has been done in the past redounding to the credit of the State of Mysore, the situation today is that the axe of the Article 371 of the Indian Constitution has fallen right on our neck. Sir, the position today is, the real question today is, how is the State of Mysore going to vindicate its sense of self-respect, its sense of prestige and honour. That is the main and the most important question that is engaging the attention of the House to-day. And I quite agree, Sir, with my Hon'ble friend Sri H. M. Channabasappa when he said that we were aware of the implications and consequences of the existence of the Article 371 in the Constitution which at the time when we were meeting in the Constituent Assembly for Mysore had appeared as Article 306 B in the draft Constitution, and from that time onwards, we all have to a man protested against the retention of that article as applicable to Mysore. The role of the Chief Minister in that direction was one of continuous struggle. From the very beginning to the end, he has valiantly fought and fought heroically for wiping this article out from the face of the Constitution so far as the State of Mysore is concerned.

In fact, his various visits to Delhi and his discussions with regard to this matter and his later assurance to the people of Mysore that the Article in question would not be made applicable to the State of Mysore was assuring and reassuring; it looked as though Mysore was for all practical purposes exempt from the provisions of the Article 371. To speak the truth we did not expect at any time that the Government of India and for the matter of that, the President would ever go to the extreme and invoke Article 371 in a case which is under reference and put the whole position and the prestig of the State of Mysore in jeopardy. The late Sardar Patel had with reference to this very Article 371 given an assurance to Hon'ble Sri K. Chengalaraya Reddy, Chief Minister, and to the Members of Parliament who are representing Mysore there and through them to the people of Mysore that so far as this Article 371 was concerned, it would not be applicable to the State of Mysore and some other States. Are we to think then that the assurances given on the floor of the Parliament are absolutly of no avail? Is there no solemnity attached to the assurances given on the floor of the Parliament? Is there no sanctity attached to the words of a great statesman? We take it that any assurance given on the floor of the Parliament has had the effect of law and an assurance by no less a person than Sardar Patel would certainly have the effect of law and it was made clear that under no circumstances this article would be made applicable to Mysore. The very fact that an assurance has been given on the floor of the Parliament mitigates the very effect of this article although the letter of the Law is there with all its rigour and implications supposed to be resorted to only when they find that this Government could not have been carried on unless this article is resorted to. Was there really such a situation in this State? Sri Siddappa said, the invoking of Article 371 has not come to us as a surprise. I say it has come to all of us as a great surprise, because all of us were under the impression that ultimately steps would be taken to have this particular article removed from the Constitution in so far as it applied to the State of Mysore. At a time when we are thinking of that article in that strain, a directive from the Centre to this effect and that too in a case which has been referred to in the letter is not convincing to this Hon'ble House.

Mr. SPEAKER.—All that has been stated already.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—I do not think that the Ministry of Mysore is in any way wanting so far as vindicating the self-respect of Mysore is concerned. I am sure that instead of immediately resigning, the best course in the circumstances would be to make a reference to the Central Government and say what we feel with regard to this matter, what the members of Legislature feel with regard to invoking Article 371 and making it applicable to Mysore in a rather unexpectedly strange way. Let the Centre know that it was not viewed with satisfaction and that on the other hand it was viewed with great regret that the Government of India should have though fit to resort to the Article 371 and saw no other way to help matters in an agreeable and amicable way!! This aspect of it must be placed before the President and also before the States Ministry. Let us not anticipate that all efforts in this direction would fail and nothing would be forthcoming out of all the efforts that we have agreed to make in this direction. They know what task awaits them and what their responsibility and duties are towards the people of Mysore. With a view to retaining Mysore's honour and prestige, its integrity and its individuality, they will be the first to take such steps as are necessary in the circumstances, which would inspire greater confidence in the people of Mysore. They are themselves patriots and the men at the top are also greater patriots and statesmen.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ).—ಸ್ಯಾಮಿ, ಇದು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ನಾಡಿನ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಇಲ್ಲ ನಾವು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಗೇ ಆಗಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇಂಥ ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು).

ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸದೆ ಇದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಒಳ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದೆ, ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮೆಗಳ ಈಗಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹರ್ಷಧ್ವನಿಗಳು.) ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಲಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡಿ, ಆ ನಮ್ಮ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಒಳಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಒದಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೇ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜನರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವುದು; ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತ್ರಿರುವುದು.

ಅಂತೂ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯ ನದನ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ನಮಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಇದು ಕಳವಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ನೀಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ—ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ ನಾಯಕರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೊರಗೆಡುಹುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನೆ "ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ" ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ.—

".....is neither just nor called for and calls upon the State Ministry to take all necessary steps to vindicate the honour and prestige of the State of Mysore" ಎಂದು.

ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವು ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಆಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಈ ವಿಚಾರ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಈ ಸೂಚನೆ ಆ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೀ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೋ, ಆಗ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, "ನೀವು ಭಯಪಡಬೇಡಿ, ನಿಮಗೆ ಅಂಥಾ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ತತೆಗಟ್ಟುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಇವರ ಭುಜ ತಟ್ಟಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಈ ಕಳಂಕ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕ ಕಳಂಕ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತೆ. ಇಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆಯಾ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿಯತನಕ ಇರುತ್ತದೆ-ದರೆ ಆ 'ಬಿ' ಸ್ಟೇಟುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವಿರುವ ತನಕಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರೇನು ಒಂದು 'ಎ' ಸ್ಟೇಟ್ ಪಟ್ಟಿಯೆಂದು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ, ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ನಾವು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮತ್ತು ಏನು ಪದಗಳನ್ನು ಈ ಸೂಚನೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ.—

'It is unjust and uncalled for and calls upon the State Ministry to withdraw it immediately."

ಹೀಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಇಂಥಾ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ, ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಆಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು 222ನೆಯ ಸಕ್ಷನ್ನನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು —ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ್‌ರವರು.—ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬಂದಿರುವಾಗ, ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡೋಣ. ಆ ಆವನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು, ನಾವು ಆಗ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇನು ಉತ್ತರಕೊಡಬೇಕು, ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಗ ಸಭೆಯು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತದೋ ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.)—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ದಿವಸ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜೈಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನೀಗ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಿಂದೆ ಆಗಿದೆಲ್ಲ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದಿವ್ದಾಗ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ತಾತ್ಸಾರಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಆಗ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಘನತೆಗೌರವ

ಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಾಗ, ಇವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ.

ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾಸಭೆ ಎಂದು ಏನೊಂದು ಸಭೆಯಿತ್ತೋ,—ಅಂದರೆ ಆಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಇದೇ ಸಭೆ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು—ಆಗ 306 (ಬಿ) ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಈ ಸಭೆಯ ಭರಾಚೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅಷ್ಟು ಭರಾಚೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗರಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ಅದು 9 ತಿಂಗಳಕಾಲ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಿಂದೆ 306 (ಬಿ) ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾವೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ ಹೀಗಲ್ಲ, ಅದು ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶ್ರೀ ಭೀವಪ್ಪನಾಯಕರೇ ಅಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಐಕ್ಯತೆಗೂ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕಂಡೀಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು. ಯಾವ ಕಂಡೀಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು, ನೀವು ಸಲಹೆಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 1950ನೆಯ ಇಸವಿ ಜನವರಿ 26ರ ಹಿಂದಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೇ ಟೀಕೆಯಾದರೂ ಆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಆಶ್ರಯಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೋ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇವರು ಸಹ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜುಡಿಷಿಯರಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರಿಗೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಮನಕೊಡದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಲ ಅರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾರ ಮೇಲಿನ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಈ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದೇ ಅನುಮಾನವಿರುವ ಹಾಗೆ ತೋರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಮೊದಲು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು? ನಾವು ಒಂದುವೇಳೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ದಿನವಹಿ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗಮನಕೊಡದೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀಮಾನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಕ್ಷಣ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು)

ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರೂ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅನುಭವಿಸಲಿ. ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಗಾದೆಯು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು.—ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗೌರವದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರೋ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ನೇರವಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿರುವುದು ಬೇರೆ ಕಡೆ. ಈಗ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 371ನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸರ್ವಿಸ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಜುಡಿಷಿಯರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆ? ಹೀಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಭಾಧ್ಯತೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ 371ನೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಮೈಸೂರಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಇವರ ದಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಮುಂದುವರಿದು ಮಾದರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು 'ಬಿ' ಭಾಗದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರವರು.)

ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋದುವು. 'ಎ' ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿರುವ ಅನುಕೂಲ ಹೋಗಿ 'ಬಿ' ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಚ್ಯುತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯವರು ಹಿಂದೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯ' ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವರು ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಗಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವಿಯೂ ಇದರಿಂದ ಅವರ ಖೇದಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ 36 ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಆಗ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಗೌರವದಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ 371ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರೊವೆಸೋ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈ 371ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ವಯಿಸದಂತೆ ವಿನಾಯಿತಿಯು ದೊರಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು.—ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲು ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

***The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.**—Mr. Speaker, it was a keen sense of duty, though it was a very painful duty that I had to discharge, that compelled me to immediately report to the House of a directive by the Government of India to this Government in regard to the case to which reference has been made. I cannot conceal from the House my great distress at this embarrassing situation brought about not only for us in Mysore but also for the entire country. I do not treat this as a very trivial issue or in a very light-hearted manner. I do not look at this problem either as one that pertains to this Ministry or to the continuance or non-continuance of this Ministry during the period of four years and odd. But I look at this problem as one who loves Mysore, not only Mysore but this great country of ours—India as a whole.

Sir, criticisms have again been repeated on this occasion that certain policy that we pursued, that certain actions that we took, in connection with the framing of the constitution for India and in connection with the integration of finances and the services and so on, were all wrong. On a previous occasion, I have categorically stated that the policy which we pursued in connection with those matters was the only one that could have been pursued under the circumstances in which we were placed. And I go further and say that the steps that we took on those occasions were all calculated in the best interests of the country as a whole. (Hear, hear.) Even today, in spite of what has happened, in spite of the embarrassing situation in which we are placed, I feel that the steps that we took were the proper steps that could have been taken in such a situation. If any other policy had been pursued by the Mysore Government, it would have been not only detrimental to the interests of Mysore but also prejudicial to the solidarity of India. So, I do not want to go into that aspect of the question now. The House will remember that I also stated that if things went wrong and if in the course of the working of the Constitution things did not proceed as we had expected, or as we had intended, a remedy was there for us and it would be open to us to debate on such course of action as would be called for in the light of the situations as they develop and today a situation has developed.

Janab MOHAMED HANIEF.—Will it be within the ambit of law?

The Hon'ble Sri K. CHENGALARAYA REDDY.—I am coming to that. A very serious situation has developed. At the very outset I want to say that there is no intention on our part to defy the Constitution. Let there be no mistake about that and I want to be quite clear on that point. It is a Constitution that we have framed for ourselves. It is our duty to respect it. It is our duty to work it. At the same time I submit that in the situation in

which we are placed, if a directive has been issued it will be well within the four corners of the Constitution if we were to say: " well, we cannot go against our conscience ; we cannot go against our judgment and comply with the directive whatever the circumstances ",—it is open to us to say so ; it is open not only to this Government but to any other Government to constitutionally say " well, we are sorry that we cannot comply with the directive and let the other provisions of the Constitution take their own course." If we look at it from that point of view I think the House will agree with me, and the country will agree with me, that there is no attempt on our part to defy the Constitution.

Regarding the merits of the case, Sir, on which this directive has been based my task has been considerably lightened by the speech made by my Hon'ble colleague Sri K. T. Bhashyam. He has explained in clear language what the position is. He has placed before the House all the salient points. I would like to add only one or two further arguments to what has been already stated. Section 527 of the Criminal Procedure Code runs as follows :—

" The Provincial Government may, by notification in the *Official Gazette*, direct the transfer of any particular case or appeal from one High Court to another High Court, or from any Criminal Court subordinate to one High Court, to any other Criminal Court of equal or superior jurisdiction subordinate to another High Court..."

what follows is very important.

" When ver it appears to it that such transfer will promote the ends of justice, or tend to the general convenience of parties or witnesses."

Only under those circumstances can the Provincial Government takes steps to transfer a case. It must appear to the Provincial Government that such transfer would promote the ends of justice or tend to the general convenience of parties or witnesses. It has already been stated that under this section transfers are effected only under extraordinary circumstances. During the last few months we have been watching to see whether those extraordinary circumstances existed in our State so far as this case is concerned. That we have an open mind on this important question no one can deny. During the enquiry stage we did not come to any definite decision that the case should be continued to be tried only in courts in Mysore. We wanted to wait and see and watch developments. If we had found that the situation in Mysore was so inflammatory, if we had found that there was considerable public commotion over this case, if we had found that there were scathing criticisms in the press or in the speeches from the platforms or anything which would make us believe that such an atmosphere existed, then certainly we would have deeply considered whether the circumstances did not warrant the transfer of this case to another court belonging to some other State. But nothing of that kind existed. Every one of us realised that this case has been going on in quite a normal way. Particularly after the enquiry began and the evidence began to appear in the press, my own impression is, the public considered that this case was more or less like any other case in a court excepting for the fact that the alleged crime was serious and that the persons involved were highly placed. Except for that fact, I do not think the public were agitated over it. The only ground on which this case could have been transferred has already been adverted to. If the accused entertained a feeling of doubt or if he had any apprehension that justice was not likely to be meted out and he was not likely to have a fair trial, then such a case could be transferred. But I submit that such a transfer does not come within the purview of section 527, as has already been referred to by my colleague the Hon'ble Sri K. T. Bhashyam.

Another fact which I would like to bring to notice is this. It is forgotten that two accused in this case have definitely stated that they do not want a transfer, that they want the case to be tried here alone. May be one of them is an approver. But the other wants the case to be continued here. Whatever may be the feelings in the mind of that accused, it is pointed out that two or three other accused

(THE HONBLE SRI K. CHENGALARAYA REDDY).

wanted the transfer of the case. But it is forgotten that one or two other accused do not want the transfer of the case. So, it is not as if there is an unanimous desire on the part of all the accused for transfer of this case. That is a very relevant aspect which we have got to bear in mind.

So, Sir, so far as the merits of the case are concerned, there was no valid ground for transfer. I have already indicated that if the Government were convinced that the public atmosphere was such that a trial in the State would have been very difficult, that it would have not instilled a sense of confidence, then, we would certainly have taken the steps that have been suggested. It is only for the last one month or so, after the committal was made that we went deeply into the question, considered all aspects of the case with an open mind and came to the conclusion that taking these various circumstances into consideration, it was not necessary to transfer this case to a place outside the State or to import a judge from outside to try this case here.

But, Sir, what has over-shadowed the issue now, apart from this individual matter, is the exercise of powers under Article 371 and the giving of a directive by the President, by the Government of India in the States' Ministry of that Government. It has been said, Sir, that this directive has been a matter of great regret and surprise. Let me say that it has been a shocking surprise to me. Till recently I could never have imagined that the Centre would have exercised this extraordinary power in a matter like this and particularly in relation to the State of Mysore. The background we all know.

This Article 371 came as a last minute surprise when the Constitution was being framed. Our Constituent Assembly agreed to incorporate the constitution for Mysore in the Constitution of India. And when the insertion of this Article 371 came up for consideration we definitely stated that it would be very unfair, that it would be very improper, to treat certain parts of India differently from certain other parts, that rights and obligations should be equal and that the status should be equal for all States. Then, Sir, it was pointed out that certain conditions existed in certain Part B States which had entered into certain covenants with the Government of India, and in the case of such States it was necessary to have an Article like this. Then it was pointed out that in the case of States where Legislatures existed, where democratic Governments functioned, it would not be necessary to exercise power under this Article 371. The relevant quotations have already been read on the floor of this House on more than one occasion. And then, Sir, it was at our instance, at the instance of the representatives of Part B States, that a proviso was added to the effect that the President may, by order, exempt any State from the operation of this Article. Ever since then Mysore had been trying to get that exemption at least. We have missed no opportunity to bring to the notice of the Government of India that Mysore deserved such an exemption. And I have got a feeling that the Government of India also were not averse; that, on the other hand, they were willing to exempt Mysore from the purview of this Article. I have reasons to believe that that would have happened well by now but for this case, in respect of which this directive has been issued now. It is a very saddening thing, Sir; it is a thing which I cannot understand for the life of me. That constitutional act should have been taken well by now, namely the exemption of Mysore from the purview of this Article on merits because of the existence of a Legislature here and because of the functioning of a democratic Ministry here. That such a vital thing should have been held up because there is this case and that in the event of our not transferring this case, power would have to be exercised by the Centre by the issuing of a directive under Article 371, that to me, Sir, has been a most shocking surprise; I have yet to know the reasons.

I said at the beginning of my speech that during the last four years, in

every stage of constitution-making and in every stage of our negotiations with the Government of India, either in relation to services or in relation to finances, or in relation to whatever other matter it might have been, we were always actuated by the best interests of Mysore and the best interests of India (Cheers). It is not as if we signed on the dotted line as my Hon'ble friend Sri L. Siddappa was saying in the course of his speech. No. Every matter that came up for discussion, every matter on which we negotiated with the Government of India, every matter on which we concluded with them had been subjected to protracted negotiations and discussions. There have been considerable changes in the proposals that emanated originally when compared to the proposals that were concluded later on. And it is not with a sense of vanity that I say this; if there was any State which did not readily yield the ground, if there was any State which did its best in order to get the best results from the Government of India, it may, with all humility, be said that it is the State of Mysore (Cheers). I have no doubt about it. Even to-day, by the exercise of the power under Article 371, for issues which are not of such a grave nature, the repercussion will be not only on the people of Mysore but also on the entire nation. If, to-day, we take a definite stand and say that we are not inclined to comply with this directive because it hurts our self-respect, that it goes against our conscience and conviction we are saying it, we are obliged to say it, out of a compelling sense of duty not only to Mysore but to the nation as a whole. (Hear, hear) I say, and say deliberately, that no nation can prosper by a over-centralised Government with all its units weak, without dignity, without status and without elbow room to exercise initiative and autonomy.

Sir, when the Hon'ble Jawaharlal Nehru laid the foundation stone for our Legislature building, I took that occasion to say that Article 371 has to go. And I also said on that occasion that a feeling is gaining ground that there is a tendency for centralisation of all powers, that the matter has got to be considered very deeply and that room should not be given for the Provinces or States to think that their affairs were being unduly interfered with; that this was going to be a big issue in our country. This came up for discussion even while the Constitution was being framed. At that time most of us favoured or more and more provincial autonomy; but the situation in the country was such that a certain amount of centralisation was necessary at that time. At the same time it was realised that as times passed, adjustments could be made. That is the general aspect.

So far as this Article 371 was concerned, need was felt for its removal from the Constitution. When we were almost on the fringe of it, when we assumed that it would have been accomplished, perhaps at the latest by the time of the general elections, that such an Article should have been exercised over a case like this is, as I told the House before, something which I cannot understand. If it were a grave issue, if it were a matter of maintaining law and order in the country or if it were any other issue of such highest importance, I could have, just for argument's sake, agreed to consider the question on its merits and say whether it was proper or not.

As I said, this is a very grave matter. I have already said that there is no desire on our part to defy the Constitution. Nor do I feel in my mind any disrespect to our leaders who have secured freedom for us and who are now guiding the destinies of our country. But it is just possible that our opinions may differ. Our judgments might have been arrived at on different considerations or on different premises. When there is an honest difference of opinion and when one is convinced that one is in the right, then, Sir, I submit that it would be cowardice to just swallow that conviction and decide to do that which is against our conviction. I think every one will appreciate, even our leaders will appreciate, our position when we are prepared to act according to our conscience and according to our

(THE HON'BLE SRI K. CHENGALARAYA REDDY.)

conviction, whatever the forces may be that are ranged against us. And it will be for the good of ourselves and for the country as a whole. It may be that for sometime there may be confusion or difficulties. There may be all that. But ultimately it will ensure for the benefit of the country. I have no doubt about that either. I would have very much liked Sir, that such a situation had not been created. I would have very much liked that there would have been no necessity for discussion of this issue on the floor of this House. I had hoped against hope that this matter would not have been finalised and that there was still room to see what could be done in order to avoid a directive of this kind being issued. But now it seems to me that the matter more or less is final. There is the directive and we are not happy about it. We do not think that it is right either. It goes against our conscience. But we have got to take the situation as it has developed. I still want to take an opportunity of discussing this matter personally with the Government of India. That is what our Leader, the Father of the Nation, Mahatma Gandhi taught us. We may be very imperfect followers of Mahatmaji, but he showed us a method of action. He taught us that till the very last we should persevere and explore all avenues in order to come to an understanding. So far as I am concerned, I will do my utmost to see if anything can be done in order to avoid this embarrassing situation, even at this late stage. But if what has happened is final for the time being, then this House can trust this Government to do the proper thing in order to vindicate the prestige, the honour and the dignity of the State of Mysore and expect them not to do anything which is against their self-respect, conscience and conviction. (Loud cheers).

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Sir, I am thankful to the entire House for the unstinted support given to me for this motion. Especially I am thankful to the Members of the K.M.P. Party and also to the Member of the Socialist Party who also gave his unstinted support (Hear, hear) to vindicate the honour and dignity of the State. Another independent Member also gave his unqualified support. In fact the entire House is one today. We have stood up as one man today against this unjust directive that has been given. In fact, now, after this resolution is duly passed and adopted, it goes forth as a directive from this Legislative Assembly to the Government of Mysore. The Mysore Government had received a directive from Delhi and they have now received another directive from here to protest against the directive from the Centre, to accept the challenge and do all that lies in their power to vindicate the honour and dignity of the State of Mysore. This is the directive issued by this House and I am really thankful to the Hon'ble Members for supporting the Resolution.

And then Sir, a friend of mine said that the wording of the motion was not strong enough. Sri L. Siddappa was right in saying that there was no grace in the directive that was issued from Delhi. We wanted to be graceful and dignified and at the same time tell them that we do not accept such kind of a directive. We are not in a mood to accept such a thing. It is for that reason that, as remarked by Sri Siddappa, I was more dignified in framing the resolution. My friend Sri Sreekanteswar was saying that the word 'withdraw' might have been used. I say that the word 'withdraw' was a very mild word. In the original resolution the expression 'State Ministry' was incorporated which might have been the reason for Sri Sreekanteswar to suggest like that, because it was possible to understand it as the Government of India States Ministry. What was meant however was Mysore State Ministry and perhaps this will be clear when the amendment is accepted by the House. The idea was, in the face of this unjust and uncalled for action of the States Ministry at Delhi, to ask our Mysore Ministry to take necessary steps to act up to our dignity and vindicate our honour. The entire House and the State is behind them. Indeed

all the Part B States people will be behind our Government in any action that they may decide upon.

With these w rds I thank the Hon'ble House once again, Sir.

Mr. SPEAKER.—I shall first put the amendment. The question is:

"That the word 'Mysore' be inserted between the words 'calls upon the' and 'State Ministry'.

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That this Assembly has heard with great surprise and regret that the Central Government has issued a directive under Article 371 of the Constitution of I dia to the Mysore Government calling upon it to transfer the Criminal Case No. 1284 of 1950-51, in the Court of the First Class Magistrate, Civil Station, Bangalore, Government *Vs.* Sri L S. Raju and others, now committed to the Court of Sessions, at Bangalore to a Court of Sessions in the State of Bombay or of Madras and it is of opi ion that the directive is neither just nor c lled for and c lls upon the Mysore State Ministry to take all necessary steps to vindicate the honour and prestige of the State of Mysore.

The motion was adopted.

Announcement of the result of Election to the Standing Committees.

Mr. SPEAKER.—(The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—As the number of candidates that stood for election for the Standing Committees of Agriculture, Food and Civil Supplies, Public Works, Electricity and Publicity and Information is equal to the numb r to be elected, I declare the following candidates as elected to the undermentioned Standing Committees:

	Sriyuths—
1. Standing Committee for Agriculture, Food and Civil Supplies.	B. M. Shamanna Gowda.
2. Standing Committee for Public Works.	W. H. Hanumanthappa.
3. Standing Committee for Electricity.	S. Rangaramiah.
4. Standing Committee for Publicity and Information.	Janab Syed Abdur Rahman.

The House now stands adjourned till One of the Clock on Monday, 5th November 1951.

The Assembly adjourned at Thirty Minutes past Two of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday 5th November 1951.

WD 1046—GPB—500—18-4-52